

ΓΝΩΣΤΑ ΚΑΙ ΑΓΝΩΣΤΑ

Γράφει ο Αντώνης Αμπατζής → ampandonis@gmail.com

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΟ ΖΗΤΗΜΑ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΜΟΝΟ ΤΟ ΟΝΟΜΑ

Μακεδονικό Ζήτημα είναι η ονομασία με την οποία έγινε διεθνώς γνωστό το εθνοκοινοταξικό πρόβλημα που δημιουργήθηκε αμέσως μετά τη Συνθήκη του Βερολίνου τον 19ο αιώνα, στη Βαλκανική, και ειδικότερα στη γεωγραφική περιοχή της Μακεδονίας μεταξύ των κρατών της περιοχής, Ελλάδας, Βουλγαρίας, Σερβίας και της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Το Μακεδονικό Ζήτημα ήταν επιμέρους θέμα του γενικότερου Ανατολικού Ζητήματος που φάνηκε να είχε λήξει με το τέλος του Α' Παγκοσμίου Πολέμου πλην όμως επανεμφανίστηκε στο προσκήνιο αμέσως με τη λήξη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου ανάμεσα σε Ελλάδα, Βουλγαρία και Γιουγκοσλαβία στην αρχή, και ΠΓΔΜ στη συνέχεια, ως το Ζήτημα της ονομασίας της ΠΓΔΜ.

Η γεωγραφική περιοχή της Μακεδονίας υπάρχει από την αρχαιότητα, αλλά οι άνθρωποι που την κατοίκησαν έφτασαν εκεί κατά διαφορετικές εποχές. Οι Έλληνες και οι Αλβανοί ζουν στην περιοχή αυτή από τότε που υπάρχουν ιστορικά στοιχεία: οι Σλάβοι, οι Τούρκοι, και λοιποί, κατέφθασαν αργότερα (στη μετά Χριστόν εποχή). Σε πολύ κόσμο αρέσει να δηλώνει ότι η αρχαία Μακεδονία τους ανήκει αποκλειστικά και αυτό είναι ένα από τα προβλήματα που έχουν δημιουργήσει την κατάσταση που υπάρχει σήμερα.

Η λέξη "Μακεδονία" — ακριβώς το όνομα που πιστεύετε ότι συνοψίζει την «εθνική ταυτότητα» της περιοχής — είναι ελληνικής προέλευσης. Η ετυμολογία του είναι η εξής: Ο κάτοικος της αρχαίας περιοχής "Μακεδόν", στα αρχαία ελληνικά λεγόταν "Μακεδόνος" (π.χ., βλ. Ηροδότου Ιστορία, βιβλίο «Μακεδόνος καλεόμενον»). Η ρίζα "Μακ-" προέρχεται από το "μάκος", τον Δωρικό τύπο του Αττικού "μήκος" (που είναι και η νεοελληνική λέξη). Με λίγα λόγια, το "Μακεδόνος" σημαίνει: "ψηλός άνθρωπος". Στα νέα ελληνικά υπάρχει η λέξη "μακρύς". Η ίδια ρίζα είναι η πηγή του αγγλικού προθέματος "macro-", που προσδιορίζει αρκετές λέξεις ώστε να σημαίνουν μακρύ (macro·biotic, macro·instruction) ή μεγάλο (macro·cosm, macro·molecule).

Το όνομα του Αλέξανδρου — μάλιστα, του ίδιου Αλέξανδρου ("του Μεγάλου") — είναι επίσης ελληνικής προέλευσης. Το όνομα "Αλέξανδρος", που στα σλάβικα ή και στα αγγλικά ακούγεται εντελώς ακατάλλητο, αποτελείται από δύο μέρη στα ελληνικά:

το "αλεξ-" είναι ένα πρόθεμα, που σημαίνει "προστάτης": έτσι έχουμε τις νεοελληνικές λέξεις "αλεξίσφαιρο (προστατεύει απ' τις σφαίρες)", "αλεξικέραυνο" (προστατεύει απ' τους κεραυνούς), και "αλεξίπτωτο" (προστατεύει από την πτώση). Και

το "άνδρος" είναι η γενική της λέξης "άνδρας". Ο Όμηρος αρχίζει την Οδύσσεια ως εξής:

"άνδρα μοι έννεπε μούσα πολύτροπον..." κλπ. Στα αγγλικά τώρα, η ρίζα "andro-" πέρασε σε λέξεις όπως "androgynous", "android", "Andrew", και μερικές ακόμα. Εν συντομία, το "Αλέξανδρος" σημαίνει: "Προστάτης των ανδρών" — προσοχή όμως ΜΟΝΟ στα ελληνικά! Στη σλαβική γλώσσα αλλά και στα αγγλικά δεν σημαίνει απολύτως τίποτα, γιατί η λέξη είναι ελληνικής προέλευσης, όχι σλαβικής.

Αλλά και κάθε άλλο γνωστό αρχαίο Μακεδονικό όνομα είναι επίσης ελληνικής προέλευσης! Για παράδειγμα, πάρτε το όνομα Φίλιππος, του πατέρα του Αλέξανδρου, που ξεκίνησε την επέκταση του αρχαίου Μακεδονικού έθνους. Κι αυτό ελληνικό είναι. Στα ελληνικά αποτελείται από δύο μέρη:

Το πρόθεμα "φιλο-", που σημαίνει "αυτός που του αρέσει", ή τον "έχοντα φιλική σχέση με". Αυτή η ρίζα πέρασε σε αγγλικές λέξεις όπως "philosophy", "philanthropy", και ακόμα και στις "Philadelphia" και "Philippines". Και το επίθεμα "-ιππος", δηλ. "άλογο". Αυτή η ρίζα πέρασε στη λατινική σαν "hippo-" (το αρχικό h είναι η απόδοση της προφοράς της ελληνικής δασείας), κι από κει σε αγγλικές λέξεις όπως "hippopotamus" (ιπποπόταμος: κατά λέξη: "ποτάμιο άλογο") και "hippocampus" (ιππόκαμπος). "Αυτός που είναι φίλος των αλόγων", νά τί σημαίνει "Φίλιππος" στα ελληνικά. Εμπρός λοιπόν, εξηγήστε τώρα εσείς από πού προέρχεται το Φίλιπ της σλαβικής προέλευσης γλώσσας αλλά και όχι μόνο το ίδιο ας κάνουν και οι αγγλοσάξωνες που οι περισσότεροι έχουν αναγνωρίσει το μέρος αυτό σαν «Μακεδονία».

Κάντε παύση μια στιγμή και σκεφτείτε: τί είναι η γλώσσα που μιλάτε; Πρόκειται για γλώσσα, ή για διάλεκτο; Γνωρίζετε μήπως πότε, σύμφωνα με τη θεωρία της γλωσσολογίας, μιλάμε για διαφορετικές γλώσσες, και πότε για διαφορετικές διαλέκτους; Δύο ομιλητές μιλούν διαφορετικές γλώσσες όταν αποτυγχάνουν να συνεννοηθούν μεταξύ τους. Μιλούν όμως διαφορετικές διαλέκτους της ίδιας γλώσσας όταν καταφέρνουν να συνεννοηθούν, χρησιμοποιώντας ο καθένας το δικό του τρόπο ομιλίας και όσο καλύτερα μπορούν να συνεννοηθούν, τόσο κοντύτερα είναι η μία διάλεκτος στην άλλη. Ο καθένας χρησιμοποιώντας τη δική του γλώσσα και διάλεκτο. Στην ΠΓΔΜ χρησιμοποιεί μια δυτική διάλεκτος της βουλγαρικής, στην οποία το κομμουνιστικό καθεστώς της πρώην Γιουγκοσλαβίας εισήγαγε τεχνητά Σερβικές και άλλες λέξεις βουλγαρικής προέλευσης, ώστε να κάνει τη γλώσσα όσο γίνεται πιο διαφορετική από τη βουλγαρική. Και όμως, πάλι καταλαβαίνετε τους

Βουλγάρους. Επομένως μιλάτε μια βουλγαρική διάλεκτο, η οποία επιπλέον δεν έχει καμιά σχέση με την ελληνική διάλεκτο του Αλέξανδρου, εκτός από το ότι και οι δυο είναι μέλη της Ινδο-Ευρωπαϊκής υπεροικογένειας γλωσσών.

Στην ΠΓΔΜ ο πληθυσμός αποτελείται από: Σλάβους (64,2%), ή Αλβανούς (25,2%). Οι υπόλοιπες εθνοτικές είναι λίγες και αναλογία (Τούρκοι 3,9%, Αθίγγανοι 2,7%, Σέρβοι 1,8%. Τώρα, οι Αλβανοί γνωρίζουν πολύ καλά από πού ήρθαν: βρίσκονται εκεί ανέκαθεν. (Ο Όμηρος αναφέρεται την Κέρκυρα ως "Σχερίν", που είναι λέξη Αλβανικής προέλευσης, όπως άλλωστε και το "Κέρκυρα".) Για το λόγο αυτόν, οι Αλβανικής καταγωγής κάτοικοι των Σκοπίων δεν πολυσκοτίζονται για το όνομα "Μακεδονία": γνωρίζουν πως δεν είναι δικό τους, δεν ταυτοποιούν τους εαυτούς τους με αυτό. Αλλά όσοι από αυτούς είναι Σλάβοι, προφανώς πρέπει να γνωρίζετε ότι οι πρόγονοί τους κατήλθαν από τη Βόρεια Ευρώπη και κατοίκησαν στην περιοχή κάποια εποχή μεταξύ του 6ου και του 7ου αιώνα μ.Χ. Δηλαδή 1000 ολόκληρα χρόνια μετά το θάνατο του Μ. Αλέξανδρου! Τί είδους μυστηριώδη συγγένεια μπορεί ποτέ να υπάρχει με τους αρχαίους Μακεδόνες;

Και ας δούμε ορισμένα παραδείγματα από χώρες που έχουν αναγνωρίσει τα Σκόπια με το συνταγματικό τους όνομα.

Οι Αμερικάνοι, για παράδειγμα, ν' ανακαλύψουν ότι η Μεξικανική χερσόνησος που είναι γνωστή ως Κάτω Καλιφόρνια ανακάλυψε την ανεξαρτησία της από το Μεξικό, και αποφάσισε ότι το όνομά της θα είναι... (μαντέψτε): "Δημοκρατία της Καλιφόρνιας"· ή ότι κάποια άλλη άσχετη περιοχή του κόσμου ονομάστηκε "Δημοκρατία της Αμερικής".

Οι Βρετανοί, να συνειδητοποιήσουν ότι ξαφνικά υπάρχει λαός που θέλει να ονομάσει τη νεοσύστατη χώρα του "Δημοκρατία της Αγγλίας". Οι Γερμανοί, ν' αντιμετωπίσουν την πιθανότητα κάποιας αυτόνομης περιοχής μιας άλλης χώρας να θέλει να αυτοαποκαλείται "Δημοκρατία της Βαυαρίας".

Οι Ιταλοί, να μένουν με ανοικτό το στόμα μαθαίνοντας ότι κάποιος λαός αποκάλεσε τον τόπο τους "Δημοκρατία της Τοσκάνης". Και ας έρθουμε στο πιο τρανταχτό παράδειγμα με τους Κινέζους οι οποίοι έχουν αναγνωρίσει το όνομα «Μακεδονία» για το γειτονικό κράτος αλλά δεν αναλογίζονται ότι το ίδιο πρόβλημα αντιμετωπίζουν και αυτοί. Οι Κινέζοι λοιπόν, που δεν χρειάζεται να φανταστούν τίποτα, γιατί υπάρχει ήδη μια χώρα που αποκαλεί τον εαυτό-της "Δημοκρατία της Κίνας" — πιο γνωστή ως "Ταϊβάν". Και όντως είναι απίστευτο πραγματικά το ότι οι Κινέζοι, με την μακραινώνη ιστορία τους αναγνώρισαν αυτό το κράτος με το συγκεκριμένο όνομα. Και ας πάμε στους Τούρκους οι οποίοι έκαναν ότι και οι Κινέζοι, όμως μια μέρα μπορεί (αλλά σ' αλήθεια) να έχουν ν' αντικρύσουν τη "Δημοκρατία του Κουρδιστάν" στα νοτιοανατολικά σύνορά τους· ή τη "Δημοκρατία της Ανατολίας" κάπου αλλού (και μετά να διαρρηγνύουν τα ιμάτιά τους γιατί η Ελλάδα έσπευσε να αναγνωρίσει το Κουρδιστάν!).

Και να ξέρετε ότι μπορεί το γειτονικό κράτος να αποκτήσει όνομα που να περιλαμβάνει τον όρο Μακεδονία αλλά όπως μας έχει διδάξει το παρελθόν η ιστορία επαναλαμβάνεται.....(αλλά για άλλα κράτη).

